

APSTIPRINĀTS
2023. gada 12. aprīlī
SIA "Pils rajona Namu pārvalde"
Dalībnieku sapulcē

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību

Pils rajona Namu pārvalde

Reģistrācijas Nr. 45403004912

Pils rajons 219-46, Jēkabpils, Jēkabpils novads, LV-5202

Tālr./fakss 65223281, e-pasts: info@pnp.lv

Jēkabpilī, Jēkabpils novadā

Risku pārvaldības un iekšējās kontroles politika

Jēkabpilī, 2023. gada 12. aprīlī

Izdota saskaņā ar
Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma
66.panta trešo daļu, 107.panta otrās daļas 12.punktu,
Ministru kabineta 2017.gada 17.oktobra noteikumiem Nr.630 "Noteikumi par iekšējās
kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskās
personas institūcijā" 8.punktu

I Vispārīgie noteikumi

1. Risku pārvaldības un iekšējās kontroles politikas (turpmāk-Politika) mērķis ir noteikt vispārējas un vienotas prasības un principus risku vadībai un atbildības sadalījumu par risku vadību Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Pils rajona Namu pārvalde" (turpmāk – Sabiedrība), atbilstoši tiesību aktiem un labas korporatīvās pārvaldības praksei.
2. Politikas uzdevums ir noteikt iekšējās kontroles sistēmas pamatprasības un tās izveidošanas, uzraudzības un uzlabošanas kārtību Sabiedrībā.
3. Iekšējās kontroles sistēmas pamatprasības:
 - 3.1. efektīva, lietderīga un ekonomiska Sabiedrības darbība, atbilstoši tās kompetencei, izvirzītajiem mērķiem, uzdevumiem un pieejamajiem resursiem;
 - 3.2. Sabiedrības darbība sabiedrības interesēs, nodrošinot labu pārvaldību;
 - 3.3. iespējamo korupcijas un interešu konflikta risku novēršana;
 - 3.4. Sabiedrības nodarbināto aizsardzība;
 - 3.5. mantas un finanšu līdzekļu izšķērdēšanas, neefektīvas un nelietderīgas izmantošanas novēršana;

- 3.6. pieļauto kļūdu savlaicīga identificēšana un novēršana, nepieciešamo uzlabojumu veikšana;
- 3.7. savlaicīgas ticamas finanšu vai vadības informācijas iegūšana un aizsardzība pret informācijas neatļautu izpaušanu.
4. Iekšējās kontroles pamatprasību izpilde tiek īstenota, izveidojot Sabiedrības iekšējās kontroles sistēmu, veicot tās uzraudzību un uzlabošanu, ko īsteno, paredzot nepieciešamo risku vadības, uzraudzības, kontroles un pārvaldības pasākumu kopumu.
5. Sabiedrība īsteno Politiku, nosakot risku vadības procesa norisi, pienākumus un atbildības sadalījumu saskaņā ar tai saistošo ārējo un iekšējo normatīvo aktu un vadības dokumentu prasībām, lai nodrošinātu korupcijas un interešu konflikta riska savlaicīgu identificēšanu, novēršanu, tādējādi mazinot Sabiedrības finanšu un reputācijas riskus.
6. Politika ir saistoša visiem Sabiedrībā nodarbinātajiem (amatpersonām, darbiniekiem un citiem nodarbinātajiem), saskaņā ar to darbojas ikviens Sabiedrības risku vadības procesā iesaistītais nodarbinātais.
7. Iestādes vadītājs ir atbildīgs par iekšējās kontroles sistēmas izveidi, uzraudzību un uzlabošanu, nodrošinot pastāvīgu, ekonomisku, efektīvu un lietderīgu iestādes darbību.

II Politikā lietoto terminu un jēdzienu skaidrojums

8. Politikā izmantotie jēdzieni:
 - 8.1. **Risks** - jebkādu situāciju un apstākļu iestāšanās, kuri var negatīvi ietekmēt Sabiedrības darbību kopumā, Sabiedrības mērķu sasniegšanu vai pakalpojumu sniegšanu, efektīvu Sabiedrības stratēģijas īstenošanu.
 - 8.2. **Risku vadība** – nepārtraukts process, Sabiedrības pasākumu kopums, kas ietver sevī tādu darbību veikšanu kā risku identificēšana, risku vērtēšana, risku vadības paņēmieni izvēle, ieviešana un uzraudzība, kurus atbilstoši izpildot, tiek nodrošināta ne tikai riskantāko procesu un darbību savlaicīga noteikšana, bet arī iespējama Sabiedrībai nelabvēlīgo faktoru un arī risku samazināšana līdz pieļaujamajam līmenim, tādējādi veicinot Sabiedrības izvirzīto mērķu sasniegšanu.
 - 8.3. **Risku vadības sistēma** - pasākumu kopums ar kuriem nosaka, analizē un kontrolē riskus.
 - 8.4. **Riska cēloņi** – notikumi, apstākļi vai darbības, kuras palielina riska varbūtību un ietekmi. Risku identificēšana - darbības, kuru rezultātā tiek noteikti riski, kas var kavēt vai apdraudēt Sabiedrības mērķu sasniegšanu.
 - 8.5. **Risku novērtēšana** - identificēto risku iestāšanās varbūtības un ietekmes uz Sabiedrības mērķu sasniegšanu noteikšana.
 - 8.6. **Riska varbūtība** – riska ar negatīvām sekām iestāšanās iespējamība, kas tiek izteikta noteiktās skaitliskās vienībās un ko novērtē noteiktā laika periodā.
 - 8.7. **Riska ietekme** - riska novērtējums pēc noteiktas risku ietekmes skalas, kas atspoguļo materializējušos riska ietekmi uz Sabiedrības mērķu sasniegšanu un uzdevumu efektīvu izpildi.
 - 8.8. **Riska mazināšana** – atbilstoša darbības veikšana, lai novērstu risku vai mazinātu tā ietekmi.
 - 8.9. **Riska vērtība** - riska iestāšanās varbūtības un riska ietekmes reizinājums.

- 8.10. **Risku reģistrs** - dokuments, kurā tiek uzkrāta informācija par identificētajiem riskiem, to novērtējumiem
- 8.11. **Identificēts risks** – risks, kura ietekme, vērtība un varbūtība fiksēta Risku reģistrā
- 8.12. **Īstenojies risks** – viens vai vairāki notikumi ar negatīvām sekām vai būtisku negatīvu seku varbūtību attiecībā uz Sabiedrības funkciju izpildi.
- 8.13. **Korupcijas risks** – varbūtība, ka kāds no Sabiedrībā nodarbinātajiem rīkosies savu vai citas personas personisko vai mantisko interešu labā, gūstot sev vai nodrošinot citām personām nepiederošus labumus un nodarot kaitējumu Sabiedrībai.
- 8.14. **Procesa īpašnieks** – Sabiedrības nodarbinātais, kura kompetencē un atbildībā ir kāda kompleksa procesa īstenošana, kas nodrošina Sabiedrības funkciju izpildi (valde un struktūrvienību vadītāji). Procesu īpašnieks ir atbildīgs par tā kompetencē esošo risku vadīšanu, risku identificēšanu un novērtēšanu vai pārvērtēšanas iniciēšanu.
- 8.15. **Riska īpašnieks** – Sabiedrības nodarbinātais, kura pienākumu izpildi ietekmē risks vai kura rīcība var radīt vai veicināt risku un kura kompetencē ir riska kontroles pasākuma īstenošana.
- 8.16. **Risku klasificēšana** - risku iedalīšana grupās pēc riska prioritātes līmeņa.
- 8.17. **Riska kontroles pasākums** – riska vadīšanas paņēmieni, darbības, kas ir vērstas uz riska iestāšanās varbūtības un/vai ietekmes mazināšanu.
- 8.18. **Riska īpašnieks** – Sabiedrības nodarbinātais, kura pienākumu izpildi ietekmē risks vai kura rīcība var radīt vai veicināt risku, un kura kompetencē ir riska kontroles pasākuma īstenošana.

III Iekšējā kontroles sistēma

9. Iekšējās kontroles sistēma sastāv no šādiem savstarpēji saistītiem elementiem:
 - 9.1. Sabiedrības darbības plānošana;
 - 9.2. kontroles vides izveidošana;
 - 9.3. risku noteikšana, analīze un novērtēšana;
 - 9.4. kontroles pasākumu īstenošana;
 - 9.5. informācijas un saziņas nodrošināšana;
 - 9.6. uzraudzība.
10. Sabiedrības darbības plānošanai Sabiedrības valde:
 - 10.1. nosaka mērķi un vērtības;
 - 10.2. apstiprina vadības dokumentus;
 - 10.3. nosaka sasniedzamos darbības rezultātus;
 - 10.4. nosaka nodarbinātajiem uzdevumus atbilstoši Sabiedrības vadības dokumentiem.
11. Kontroles vides izveidošanai Sabiedrības valde:
 - 11.1. nosaka Sabiedrības mērķiem un darbībai atbilstošu Sabiedrības struktūru;
 - 11.2. apstiprina nodarbināto amatu aprakstus;
 - 11.3. Sabiedrības iekšējos normatīvajos aktos nosaka loģisku, viegli pārskatāmu un kontrolējamu rīcības un atbildības deleģēšanu, nodrošinot lēmumu pieņemšanas efektivitāti;
 - 11.4. apstiprina un ievieš Sabiedrības personāla vadības politiku, kas nodrošina atbilstošu personālu Sabiedrības mērķu sasniegšanu;

- 11.5. apstiprina Sabiedrības Darba kārtības noteikumus;
- 11.6. Izstrādā un apstiprina Sabiedrības ētikas principus, kas ir saistošas Sabiedrības vadībai un darbiniekiem, un nosaka to uzvedību un rīcību lēmumu pieņemšanā.
12. Risku noteikšanai, analīzei un novērtēšanai Sabiedrības valde:
 - 12.1. apzina iekšējos un ārējos riskus (avotus), kas var traucēt Sabiedrības mērķu sasniegšanu;
 - 12.2. novērtē riska rašanās varbūtību (risku lielums) un ietekmi uz mērķa sasniegšanu;
 - 12.3. apzina Sabiedrības pieņemamo risku līmeni, tos klasificējot no būtiskiem līdz maznozīmīgiem.
13. Kontroles pasākumu īstenošanai Sabiedrības valde:
 - 13.1. nosaka un ievieš tiesību deleģēšanas, lēmumu pārbaudes, saskaņošanas un apstiprināšanas procedūras;
 - 13.2. nodrošina materiālo un finanšu resursu aizsardzību;
 - 13.3. nosaka un ievieš pienākumu (atbildības) nošķiršanas, korupcijas un interešu konflikta novēršanas procedūras;
 - 13.4. izveido sistēmu (kārtību) pārskatu sniegšanai par sasniegtajiem rezultātiem atbilstoši Sabiedrības vadības dokumentiem;
 - 13.5. īsteno risku vadības pasākumus, lai samazinātu Sabiedrības būtiskākos riskus un nodrošinātu Sabiedrības mērķa sasniegšanu;
 - 13.6. izstrādā un ievieš procedūras, kas nodrošina, ka grāmatvedības uzskaitē un cita informācija ir patiesa, salīdzināma, savlaicīga, nozīmīga, saprotama un pilnīga;
 - 13.7. veic citus kontroles pasākumus, lai nodrošinātu finanšu un citu resursu efektīvu un lietderīgu izmantošanu, ievērojot labas pārvaldības principus.
14. Informācijas un saziņas nodrošināšanai Sabiedrības valde:
 - 14.1. nodrošina, ka Sabiedrības nodarbinātie ir informēti par Sabiedrības mērķi, vadības dokumentiem un iekšējiem normatīvajiem aktiem;
 - 14.2. nodrošina iekšējās informācijas aprites un saziņas sistēmu, kas nodrošina darbiniekiem nepieciešamo informāciju, lai būtu iespējams efektīvi veikt uzdevumus un tiktu sasniegti Sabiedrības mērķi;
 - 14.3. ja nepieciešams, izstrādā procedūras, lai sniegtu informāciju sabiedrībai un nodrošinātu sabiedrības pārstāvju līdzdalību;
 - 14.4. nodrošina dokumentu aprites un uzglabāšanas sistēmas uzturēšanu, tādējādi nodrošinot atbilstošu, aktuālu, precīzu un pieejamu informāciju;
 - 14.5. pastāvīgi īsteno informācijas sistēmu drošības politiku, to regulāri atjaunojot un par to informējot Sabiedrības darbiniekus.
15. Iekšējās kontroles sistēmas uzraudzības īstenošana:
 - 15.1. to Sabiedrības darbības pārskatu vai rādītāju analīze, kas identificē iekšējās kontroles trūkumus, un trūkumu novēršana;
 - 15.2. risku vadības plāna mērķu ikgadēja pārskatīšana;
 - 15.3. darbinieku iesaiste risku vadības plāna izvērtēšanā un mērķu izvirzīšanā.

IV Risku vadība

16. Risku vadības procesa elementi:

- 16.1. Risku identificēšana;
 - 16.2. Risku vērtēšana;
 - 16.3. Lēmuma pieņemšana par tālāko rīcību;
 - 16.4. Risku reģistrēšana;
 - 16.5. Risku mazinošu pasākumu noteikšana;
 - 16.6. Risku mazinošu pasākumu ieviešana;
 - 16.7. Risku uzraudzība;
 - 16.8. Risku atkārtota vērtēšana;
 - 16.9. Saziņa un konsultācijas.
17. Risku identificēšana:
- 17.1. Risku notikumu identificēšanu Sabiedrība nodrošina izmantojot vēsturisko notikumu analīzes un citas risku notikumu identificēšanas metodes (vadības viedoklis, pārskatot procesa norisi, analizējot pārbaužu un iekšējo auditu datus, iepazīstoties ar ārējo auditu un citas kontroles ziņojumiem, caurskatot darbinieku problēmu ziņojumus un ierosinājumus, izvērtējot masu informācijas līdzekļos un interneta resursos pieejamo informāciju, izskatot fizisko un juridisko personu sūdzības), kā rezultātā izveidojot iekšējos un ārējos riska avotus (1.pielikums). Risku identificēšanas procesā tiek iegūts viedoklis no Sabiedrības darbiniekiem. Sabiedrība ņem vērā citu iestāžu sniegto informāciju par iespējamiem vai identificētajiem riskiem un nepieciešamības gadījumā iekļauj tos risku reģistros. Identificējot riskus, tiek noteikts Riska īpašnieks un noteikts risku samazināšanas plāns. Jebkurš Sabiedrības nodarbinātais ziņo tiešajam vadītājam vai valdei par konstatētajiem notikumiem, kas nelabvēlīgi ietekmē vai var ietekmēt Sabiedrības mērķu sasniegšanu. Saņemto informāciju atkarībā no tās satura izvērtē individuāli, sadarbībā ar procesu īpašniekiem, pieņemot lēmumu par tālāko rīcību, tai skaitā par nepieciešamību iekļaut risku notikumu risku reģistros.
18. Risku vērtēšana:
- 18.1. identificētā riska vērtējums tiek noteikts, novērtējot riska iestāšanās varbūtību un ietekmi risku vērtēšanas brīdī, ņemot vērā ārējās un iekšējās vides faktoros, pieredzi, notikumus. Riska iestāšanās varbūtības līmeni nosaka, izmantojot Riska iestāšanās varbūtības līmeņa skalu (2.pielikums). Riska ietekmes līmeni nosaka, izmantojot Riska ietekmes līmeņa skalu (3.pielikums). Pēc Riska iestāšanās varbūtības un Riska ietekmes novērtējuma, tiek noteikta Riska vērtība katram identificētajam riskam atbilstoši noteiktajai formulai (4.pielikums). Ņemot vērā Riska vērtību tiek noteikta Risku prioritāte, klasificējot riskus atbilstoši to negatīvai ietekmei uz Sabiedrības darbību kopumā un Sabiedrības mērķu sasniegšanu (5.pielikums). Riska prioritātes noteikšana ir vērsta uz Sabiedrības vadības tālākiem pasākumiem risku īstenošanas varbūtību un iespējamo negatīvo seku ietekmes mazināšanu vai novēršanu. Risku novērtējumu izmanto, nosakot Sabiedrības darbības efektivitāti, īstermiņā un ilgtermiņa veicamos pasākumus, procesā iesaistīto valdes un darbinieku kompetences līmeni un kontroles procedūras. Visu iepriekš minēto Risku vadības procesu realizēšanas rezultātā iegūto informāciju Sabiedrība iekļauj Riska reģistrā.
19. Risku reģistra veidošana:
- 19.1. Risku reģistra mērķis ir vienkāršot un padarīt efektīvāku risku identificēšanas un novērtēšanas procesu, kā arī koncentrēt uzmanību tikai uz tiem procesiem,

pakalpojumiem un risku avotiem, kuri visvairāk ietekmē Sabiedrības darbību kopumā un Sabiedrības mērķu sasniegšanu.

20. Kapitāla daļu turētājs:

- 20.1. apstiprina Sabiedrības Risku vadības politiku;
- 20.2. vienu reizi gadā izvērtē Sabiedrības valdes ziņojumus par riskiem un Risku vadības sistēmas darbības efektivitāti.

21. Valde:

- 21.1. nodrošina risku vadību Sabiedrībā un izveido Risku vadības sistēmu, un nodrošina tās uzturēšanu;
- 21.2. ja nepieciešams apstiprina iekšējos normatīvos aktus, kas regulē risku vadību;
- 21.3. nodrošina risku pārvaldības un iekšējās kontroles politikas projekta un grozījumu izstrādi un virza to apstiprināšanai kapitāla daļu turētājam;
- 21.4. nepieciešamības gadījumā sniedz kapitāla daļu turētājam priekšlikumus Risku vadības sistēmas trūkumu novēršanai;
- 21.5. sniedz ziņojumu kapitāla daļu turētājam par Risku vadību un Risku vadības sistēmas darbības efektivitāti;
- 21.6. identificē un apstiprina riskus, veic risku analīzi un novērtēšanu, risku uzraudzību;
- 21.7. nodrošina, ka ne retāk kā reizi gadā tiek identificēti aktuālie riski;
- 21.8. apstiprina Riska īpašnieku sarakstu;
- 21.9. lemj par reaģēšanas veidu uz risku iestāšanos.

22. Riska īpašnieks:

- 22.1. Savas kompetences un izveidoto procesu ietvaros identificē, formulē, apraksta un grupē Riskus pēc noteiktām pazīmēm, un sniedz informāciju Sabiedrības valdei un/vai tiešajam vadītājam par riskiem un notikušajiem incidentiem;
- 22.2. īsteno Sabiedrības valdes noteiktos risku mazinošos pasākumus;
- 22.3. veic risku vērtēšanu kopā ar Sabiedrības valdi;
- 22.4. sagatavo priekšlikumus risku mazināšanai.

23. Katrs darbinieks:

- 23.1. seko līdzi izmaiņām ārējos un iekšējos normatīvajos aktos;
- 23.2. ievēro šo Politiku un citus ar to saistītos normatīvos aktus un ir atbildīgs par tajos noteikto prasību ievērošanu;
- 23.3. savas kompetences un izveidoto procesu ietvaros identificē un sniedz informāciju Sabiedrības valdei par riskiem un notikušajiem incidentiem;
- 23.4. nekavējoties ziņo tiešajam vadītājam par jauna riska identificēšanu vai riska īstenošanos;
- 23.5. sniedz priekšlikumus valdei un/vai tiešajam vadītājam par nepieciešamību veikt izmaiņas Politikā un iekšējos normatīvajos aktos.

V Noslēguma noteikumi

24. Politika stājas spēkā pēc tās apstiprināšanas dalībnieku sapulcē;
25. Politika tiek publicēta Sabiedrības mājaslapā www.pnp.lv;
26. Nodarbinātie tiek iepazīstināti ar Politiku, ko apliecina ar savu parakstu;

27. Nodarbinātie, kuri tiek pieņemti darbā pēc Politikas spēkā stāšanās dienas, tiek iepazīstināti ar Politiku pēc darba līguma noslēgšanas;
28. Politika tiek pārskatīta un aktualizēta (ja nepieciešams) reizi gadā;

VI Pielikumi

29. Politikai pievienoti 6 pielikumi:
 - 29.1. 1. pielikums “Risku avoti”;
 - 29.2. 2. pielikums “Risku iestāšanās varbūtības līmeņa skala”;
 - 29.3. 3.pielikums “Risku ietekmes līmeņa novērtēšanas skala”;
 - 29.4. 4.pielikums “Risku vērtība”;
 - 29.5. 5.pielikums “Risku prioritāte”.
 - 29.6. 6. pielikums “Risku karte”

1. Iekšējie riski

1.1. Darba vides un personāla riski

- 1.1.1. Darba drošības prasību neievērošanas risks
- 1.1.2. Nepietiekamas, neatbilstošas kvalifikācijas darbinieku pieņemšana darbā
- 1.1.3. Neatļauta rīcība ar ierobežotas pieejamības informāciju (fiziskas personas dati, komercnoslēpums u.c.)

1.2. Tehnoloģisko procesu riski

- 1.2.1. Neparedzami bojājumi vai traucējumi siltumenerģijas ražošanas, pārvades, sadales iekārtās un tehnoloģiskajos procesos
- 1.2.2. Nespēja nodrošināt enerģijas un resursu patēriņa samazināšanu uzņēmuma darbības procesos

1.3. Pārvaldības riski

- 1.3.1. Nepareiza vai neefektīva Kapitālsabiedrības organizatoriskā struktūra un procesu sadalījums, atbildības deleģēšana, pilnvaru un pienākumu noteikšana un darba plānošana
- 1.3.2. Nepieejama informācija par sabiedrības pakalpojumiem
- 1.3.3. Kontroles trūkums par līgumu nosacījumu izpildi
- 1.3.4. Līgumsaistību izpildes kvalitātes pārbaudes trūkums

1.4. Reputācijas riski

- 1.4.1. Negatīva sabiedrības viedokļa izveidošanos par Kapitālsabiedrības darbību, attīstību un attīstības ietvaros paredzētajām aktivitātēm

1.5. Finanšu Riski

- 1.5.1. Finanšu apgrozījuma (ieņēmumu) samazināšanās risks
- 1.5.2. Neplānots, straujš saimnieciskās darbības izmaksu pieaugums
- 1.5.3. Pakalpojuma saņēmēju maksātspējas samazināšanās (debitoru parādu palielināšanās)

1.6. Korupcijas un interešu konflikta riski

- 1.6.1. Interešu konflikts personāla atlasē
- 1.6.2. Sabiedrības interešu konflikta un pretkorupcijas pasākumu kontroles neveikšana/nepārskatīšana
- 1.6.3. Sabiedrības pārstāvība tiesā, pretēji sabiedrības interesēm
- 1.6.4. Neatļauta rīcība ar Sabiedrības finanšu līdzekļiem;
- 1.6.5. Līgumu sagatavošana un noslēgšana par labu otram līgumslēdzēja pusei
- 1.6.6. Prettiesiska rīcība iepirkumu procedūrās

2. Ārējie riski

2.1. Politiskie riski

- 2.1.1. Valsts un pašvaldības politiski lēmumi, kas ietekmē vai var ietekmēt Sabiedrības darbību
- 2.1.2. Kapitālsabiedrības darbību regulējošo normatīvo aktu izmaiņu nelabvēlīga ietekme uz Kapitālsabiedrības mērķu sasniegšanu

2.pielikums
SIA "Pils rajona Namu pārvalde"
Risku pārvaldības un iekšējās kontroles politika
Riska iestāšanās varbūtības līmeņa skala

Vērtība	Apraksts	Iespējamība
1	Ļoti zema	Riska iestāšanās ir maz ticama un/ vai nav gadījumu, kad šis risks ir materializējos pēdējos 3 gados. Attiecīgā riska realizācija faktiski būtu īpašs gadījums vai pastāvēt ārkārtas apstākļiem.
2	Zema	Risks var iestāties reti, ir stabila situācija procesu darbībā, riska risināšanai nav nepieciešams izstrādāt īpašas procedūras un/ vai risks var realizēties reizi gadā.
3	Vidēja	Ir iespējama riska iestāšanās, risks var realizēties reizi pusgadā un/ vai bijušas vai pašlaik notiek mazāk būtiskas izmaiņas procesā, vadībā vai resursos.
4	Augsta	Risks var iestāties bieži, risks var realizēties reizi ceturksnī vai biežāk un/ vai bijušas izmaiņas procesā, vadībā vai resursos.
5	Ļoti augsta	Risks var iestāties ļoti bieži, lielākajā daļā gadījumu, risks var realizēties reizi mēnesī vai biežāk un/ vai pēdējā pusgada laikā risks ir realizējies vairākkārt un regulāri un/ vai bijušas būtiskas izmaiņas procesos, vadībā vai resursos.

3.pielikums
SIA "Pils rajona Namu pārvalde"
Risku pārvaldības un iekšējās kontroles politika
Risku ietekmes līmeņa noteikšanas skala

Vērtība	Ietekmes līmenis	Apraksts
1	Ļoti zema	Riska ietekme ir nebūtiska, riska iestāšanās gadījumā faktiski netiek ietekmēta Sabiedrības darbība, turpmākie lēmumi un procesa gaita (gan laika, gan izmaksu ziņā). Piemēram, netiek ietekmēta Sabiedrības reputācija, budžets.
2	Zema ietekme	Risks var ietekmēt turpmāko lēmumu pieņemšanu, minimāli ietekmēt procesa gaitu Sabiedrībā (gan laika, gan izmaksu ziņā), neliela ietekme uz Sabiedrības reputāciju, tomēr kopumā tas neietekmē Sabiedrības darbību. Piemēram, īslaicīgi kavēta rēķinu izrakstīšana Sabiedrības klientiem.
3.	Vidēja ietekme	Risks kavē atsevišķa pakalpojuma sniegšanu, cieš Sabiedrības reputācija, budžets, taču tas netraucē pamatpakalpojuma sniegšanu vajadzīgajā apjomā. Piemēram, nepamatota izvairīšanās no papildpakalpojumu sniegšanas, darbinieku konflikts ar Sabiedrības klientiem.
4.	Augsta ietekme	Risks ietekmē pamatpakalpojuma sniegšanu, lēmumu pieņemšanu, procesa gaitu, aizkavējot tā izpildi vai palielinot izmaksas, kā arī var ietekmēt Sabiedrības darbību. Risks būtiski ietekmē Sabiedrības darbību kopumā, atsevišķu vai visu pamatpakalpojumu pārtraukšanu uz vienu vai vairākām dienām. Piemēram, avārija Sabiedrības teritorijā, korupcija.
5.	Ļoti augsta ietekme	Risks apdraud Sabiedrības darbību, būtiski ietekmē ilglaicīgi spēju sasniegt Sabiedrības mērķus. Piemēram, Sabiedrības maksātspēja.

4.pielikums
SIA "Pils rajona Namu pārvalde"
Risku pārvaldības un iekšējās kontroles politika
Risku vērtības skala

Risku vērtību nosaka, izmantojot šādu formulu $RV=V \times I$, kur:

RV – riska vērtība;

V – varbūtība;

I - ietekme.

Riska vērtība

Riska ietekme		Riska varbūtība				
		Ļoti zema	Zema	Vidēja	Augsta	Ļoti augsta
		1	2	3	4	5
Ļoti augsta	5	5	10	15	20	25
Augsta	4	4	8	12	16	20
Vidēja	3	3	6	9	12	15
Zema	2	2	4	6	8	10
Ļoti zema	1	1	2	3	4	5

5.pielikums
SIA "Pils rajona Namu pārvalde"
Risku pārvaldības un iekšējās kontroles politika
Risku prioritāte

Ņemot vērā Riska vērtību tiek noteikta Risku prioritāte, klasificējot Riskus atbilstoši to negatīvai ietekmei uz Sabiedrības darbību kopumā un Sabiedrības mērķu sasniegšanu.

Nosakot risku mazināšanas pasākumus, tiek noteikti kontroles pasākumu ieviešanas termiņi un atbildīgie par kontroles pasākuma izpildi.

Risku prioritāte

Riska vērtība	Riska prioritāte	Riska vadības pasākumi
1 - 5	Zema	Riskus iekļauj Risku reģistros vēsturiskās informācijas uzkrāšanas nodrošināšanai un uzraudzībai, tiek nodrošināta šo risku pārvērtēšana pēc noteikta laika perioda. Pārsvarā gadījumu, pasākumi Risku mazināšanai vai novēršanai nav nepieciešami, atsevišķos gadījumos risks jākontrolē ar ikdienas procedūru palīdzību.
6 - 10	Vidēja	Nepieciešams noteikt to iestāšanās varbūtības un/vai ietekmes mazinošos kontroles pasākumus tuvākajā laikā.
15 - 25	Augsta	Nepieciešama tūlītēja rīcība risku mazināšanas pasākumu noteikšanai un ieviešanai. Sabiedrības valdei nekavējoties jāizvērtē iespēja pārtraukt Risku izraisošo avotu un jāveic viss iespējamais, lai samazinātu Riska vērtību.

6.pielikums
SIA "Pils rajona Namu pārvalde"
Risku pārvaldības un iekšējās kontroles politika
Risku reģistrs

Nr.	Riska avots	Riska cēlonis	Riska sekas	Riska iestāšanās varbūtība (1-5)	Riska radīto seku lielums (1-5)	Riska vērtība	Riska īpašnieks	Riska kontroles, samazināšanas plāns/aktivitāte
R1	Līgumu sagatavošana un noslēgšana par labu otrai līgumslēdzēja pusei	Normatīvo aktu, labas pārvaldības principa neievērošana	Neefektīvs, neekonomisks uzņēmuma vadības process	1	3	3	Valdes loceklis	Ievērot labas pārvaldības principus
R2	Kontroles trūkums par līgumu nosacījumu izpildi	Neuzmanība, atbildīgās personas nekompetence	Saimnieciskās darbības efektivitātes samazināšanās	1	3	3	Valdes loceklis, jurists	Līgumos skaidri noteikt pienākumus un atbildību.
R3	Līgumsaistību izpildes kvalitātes pārbaudes trūkums	Atbildīgās personas neuzmanība	Iegūts nepietiekamas kvalitātes vai apjoma pakalpojums	1	3	3	Valdes loceklis, tehniskie speciālisti	Noteikt atbildīgās presonas; paredzēt līgumsoda iekļaušanu;

R4	Interesešu konflikts personāla atlasē	Personāla atlasē atklātuma nenodrošināšana; personīgu interesešu īstenošana	Ietekmēta sabiedrības reputācija	1	2	2	Valdes loceklis	Nodrošināt personāla atlasē atbilstoši normatīvo aktu prasībām
R5	Nepietiekamas, neatbilstošas kvalifikācijas darbinieku pieņemšana darbā	Ierobežots darba tirgus; Nepietiekama iedziļināšanās personāla atlasē procesā.	Ietekmēta sabiedrības mērķu sasniegšana	2	2	4	Valdes loceklis	Konsekventi ievērot amata apraksta prasības
R6	Prettiesiska rīcība iepirkumu procedūrās	Ieinteresētība labumu gūšanai sev vai citai personai; neatbilstoša finanšu plānošana	Sabiedrības mantas un/vai finanšu līdzekļu nelikumīga un nelietderīga izlietošana	1	3	4	Iepirkumu komisija	Stingra normatīvā regulējuma ievērošana; ikreizēji veikt iepirkumu komisijas locekļu izvērtējumu
R7	Neatļauta rīcība ar Sabiedrības finanšu līdzekļiem; korupcijas un interesešu konflikta risks	Ieinteresētība labumu gūšanai sev vai citai personai	Normatīvo aktu noteikumu neievērošana; Sabiedrības finanšu līdzekļu koruptīva izlietošana	1	5	5	Valdes loceklis, grāmatvedība	Ievērot un ieviest iekšējās kontroles mehānismus; izstrādāt un ieviest pretkorupcijas plānu

R8	Nepieejama informācija par sabiedrības pakalpojumiem	Personiska un/vai mantiska ieinteresētība izmantojot klientam pieejamās informācijas trūkumu	Sabiedrības atklātības politikas pārkāpums; Sabiedrības mērķa – darbība klientu interesēs pārkāpums	1	2	2	Valdes loceklis	Ievērot publicitātes un atklātuma principus
R9	Neatļauta rīcība ar ierobežotas pieejamības informāciju (fiziskas personas dati, komercnoslēpums u.c.)	Personiska un/vai mantiska ieinteresētība; cilvēciskā faktora ietekme;	Normatīvo aktu un iekšējās darba kārtības noteikumu neievērošana;	2	2	4	Administrācija, valdes loceklis	Regulāri veicināt personāla profesionālās kompetences, apmeklējot mācību kursus; Izstrādāt un ieviest iekšējās trauksmes celšanas kārtību
R10	Sabiedrības pārstāvība tiesā, pretēji sabiedrības interesēm	Personiska ieinteresētība lietas iznākumā	Ietekmēta sabiedrības mērķu sasniegšana; ietekmēta finanšu līdzekļu atgūšana; Neētiska profesionālā rīcība	2	2	4	Jurists, valdes loceklis	Izstrādāt un ieviest ētikas principus
R11	Sabiedrības interešu konflikta un pretkorupcijas pasākumu kontroles neveikšana/ nepārskatīšana	Normatīvo aktu neievērošana, nezināšana	Neefektīgi sabiedrības pārvaldības procesi	1	3	3	Valdes loceklis	Uzraudzīt Sabiedrības darbības procesu; izveidot un piemērot Sabiedrības ētikas principus; nodrošināt pienākumu un atbildības sadalījumu; izstrādāt un piemērot pretkorupcijas politiku un plānu; veikt regulāras apmācības un izglītību Sabiedrības darbiniekiem

R12	Nepareiza vai neefektīva Kapitālsabiedrības organizatoriskā struktūra un procesu sadalījums, atbildības deleģēšana, pilnvaru un pienākumu noteikšana un darba plānošana	Ierobežoti kvalificēta darbaspēka , vai finanšu resursi	Slikta uzņēmējdarbības veikspēja un finanšu rādītāju pasliktināšanās; nepareizu lēmumu pieņemšana; zema darbinieku motivācijas un augsts neapmierinātības līmenis, kas var novest pie sliktas darba kvalitātes un zaudējumu radīšanas.	1	5	5	Valdes loceklis	Nodrošināt labas pārvaldības un kapitālsabiedrības pārvaldības principu ievērošanu
R13	Neparedzami bojājumi vai traucējumi siltumenerģijas ražošanas, pārvades, sadales iekārtās un tehnoloģiskajos procesos	Dabas katastrofu, cilvēku kļūdu, sabotāžas, vai elektroapgādes traucējumi	Siltumapgādes pārtraukums vai samazināšanās; materiālie zaudējumi; klientu neapmierinātība; Sabiedriskās drošības vai vides risks	2	4	8	Apkures krāšņu kurinātāji, Valdes loceklis	Savlaicīga tehnisko iekārtu apkope; Mēriekārtu sertificēšana
R14	Darbības turpināšanas nodrošināšana dabas apstākļu, terorisma, katastrofu, pandēmiju un citu ārējo apstākļu ietekmes rezultātā, civilās aizsardzības spēju risks	Dabas katastrofas, piemēram, plūdu, vētras, sniega, kā arī citu dabas apstākļu ietekmes rezultātā vai terorisma uzbrukumi, kiberuzbrukumi, pandēmijas un citi ārējie apstākļi.	Ievērojami finansiāli zaudējumi; saimnieciskās darbības traucējumi; produktivitātes samazināšanās;	2	4	8	Valdes loceklis	Plānot svarīgāko resursu rezerves, dalība un iekļaušanās pašvaldības civilās aizsardzības plānā

R15	Darba drošības prasību neievērošanas risks	Nekvalitatīva apmācība vai darbinieku iegūtā izglītība; nepiemērotas vai bojātas drošības iekārtas vai aizsardzības līdzekļi; darbinieku ieradumi; nepiemēroti darba apstākļi	Nelaimes gadījumi un traumas darba vietā; samazināta darba efektivitāte un produktivitāte; zaudējumi darba devējiem; darba devēja reputācijas zaudēšana	1	2	2	Tehniskie speciālisti, darba aizsardzības speciālists	Ievērot normatīvo aktu prasības darba drošības jomā, informēt darbiniekus par darba drošības standartiem, nodrošināt atbilstošu drošības aprīkojumu un aizsardzības līdzekļus, kas atbilst konkrētajai darba vietai un darba veidam; uzlabot darba drošības kultūru organizācijā
R16	Negatīva sabiedrības viedokļa izveidošanos par Kapitālsabiedrības darbību, attīstību un attīstības ietvaros paredzētajām aktivitātēm	Sabiedrības informētības līmenis; Sabiedrības attieksme pret attiecīgās nozares jautājumiem	Reputācijas zaudēšana; Regulatīvu ierobežojumu pieaugums; Darbinieku aiziešana un grūtības piesaistīt talantus; Zaudēta piekrišana dažādu projektu īstenošanai	2	3	6	Valdes loceklis, tehniskie speciālisti, administrācija	Ētikas prasību izstrāde, kas iekļauj augstus ētikas un uzņēmējdarbības standartus, kas ietver arī sociālās un vides atbildības principus; veicināt pārredzamību un atklātību savās darbībās; nodrošināt skaidru komunikāciju ar sabiedrības klientiem
R17	Kapitālsabiedrības darbību regulējošo normatīvo aktu izmaiņu nelabvēlīga ietekme uz Kapitālsabiedrības mērķu sasniegšanu	Normatīvo aktu izmaiņas, kas var negatīvi ietekmēt Kapitālsabiedrības darbību un tās mērķu sasniegšanu	Papildus administratīvais slogs, izmaksu pieaugums, saimnieciskās darbības ierobežošana; ieņēmumu samazināšanās	2	4	8	Valdes loceklis	Regulāra normatīvo aktu izmaiņu uzraudzība un izvērtēšana; potenciāli iesaistīties normatīvo aktu izstrādē, lai nodrošinātu savu interešu aizstāvību

R18	Nespēja nodrošināt enerģijas un resursu patēriņa samazināšanu uzņēmuma darbības procesos	Ekonomiski neizdevīga vai dārga energoefektīvu tehnoloģiju ieviešana vai to tehnisku risinājumu neesamība	Tehnisku risinājumu trūkums, kas ļautu samazināt enerģijas un resursu patēriņu	3	2	6	Valdes loceklis, tehniskie speciālisti	Veikt visus ekonomiski pamatotos pasākumus, kas samazinātu enerģijas patēriņu uzņēmuma darbības procesos
R19	Finanšu apgrozījuma (ieņēmumu) samazināšanās risks	Tirgus apstākļu maiņa; konkurentu aktivitātes; nepareiza tirgus stratēģijas izvēle; ražošanas problēmas;	Uzņēmuma apgrozījuma samazināšanās, ierobežotas iespējas veikt jaunus ieguldījumus, paplašināties vai attīstīties; ietekme uz kapitālsabiedrības reputāciju	2	4	8	Valdes loceklis	Pastāvīgi veikt tirgus situācijas monitoringu; Palielināt piedāvāto pakalpojumu klāstu
R20	Neplānots, straujš saimnieciskās darbības izmaksu pieaugums	Inflācija, politiskās situācijas izmaiņas pasaulē, sankcijas	Saimnieciskās darbības apjoma samazināšanās; ieņēmumu samazināšanās	3	4	12	Valdes loceklis	Regulāri analizēt pašreizējos izdevumus un izmaksu struktūru, lai identificētu iespējamus neplānotos izmaksu pieaugumus; veikt saimnieciskās darbības plānošanas un budžetēšanas procesu; pārskatīt darba procesus un meklēt veidus, kā samazināt izmaksas, neietekmējot kvalitāti un produktivitāti

R21	Pakalpojuma saņēmēju maksātspējas samazināšanās (debitoru parādu palielināšanās)	Politiskie, ekonomiskie procesi Latvijā un pasaulē;	Ietekmēta finanšu līdzekļu atgūšana	3	3	9	Valdes loceklis	Klientu kredītvēstures novērtēšana; noteikt skaidri saprotamas maksājumu prasības; maksājumu atgādinājumu nosūtīšana; debitoru parādu piedziņa atbilstoši normatīvajiem aktiem
R22	Valsts un pašvaldības politiski lēmumi, kas ietekmē vai var ietekmēt Sabiedrības darbību	Valsts un pašvaldību īstenotā politika	Samazināti ieņēmumi; attīstības iespēju ierobežojumi; nespēja plānot saimniecisko darbību	2	4	8	Valdes loceklis	Sekot līdzi valsts un pašvaldības politisko lēmumu procesam; iesaistīties dialogā ar valsts un pašvaldību pārstāvjiem